
Ψυχολογία της Εργασιακής Παραβατικότητας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Ψυχολογία της Εργασιακής Παραβατικότητας»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Ψυχολογία της Εργασιακής Παραβατικότητας»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης Ψυχολογία της Εργασιακής Παραβατικότητας δημιουργήθηκε για να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους μία θεωρητική αλλά κυρίως πρακτική εικόνα της συνδρομής της Ψυχολογίας στην πρόβλεψη και εκτίμηση της παραβατικότητας στο χώρο της εργασίας.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα **ευρύ φάσμα περιπτώσεων παραβατικότητας στον χώρο εργασίας**, από τον **εκφοβισμό** και τη **σεξουαλική παρενόχληση** έως και **ποινικά αδικήματα**, όπως η **πλαστογραφία**, η **υπεξαίρεση** και η **απάτη**. Η κάθε περίπτωση παρουσιάζεται ανά κατηγορία αλλά και μεμονωμένα από τη σκοπιά της Ψυχολογίας, με σκοπό την κατανόησή της και την πρόβλεψή της. Επιπλέον, παρουσιάζονται και συζητούνται τα **διαθέσιμα ψυχομετρικά εργαλεία** που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.

Στο πρόγραμμα, εκτός από το βασικό υλικό εκπαίδευσης, **περιλαμβάνονται και μελέτες περίπτωσης ανά μάθημα**, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να συνδέουν άμεσα την **θεωρητική προσέγγιση με την πρακτική εφαρμογή**. Με αυτό τον τρόπο γίνεται σαφές το πώς οι

εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να αξιοποιήσουν τη γνώση του προγράμματος, αλλά και σε ποιες περιπτώσεις χρειάζεται η εκτίμηση κάποιου ειδικού σε θέματα εργασιακής ψυχολογίας και παραβατικότητας.

Η δομή και η γλώσσα του προγράμματος το καθιστούν κατάλληλο για όλα τα επαγγέλματα που είναι συναφή με την διοίκηση προσωπικού, τους κλάδους ψυχικής υγείας και το νομικό σύστημα. Άτομα που έχουν υπό τη διαχείρισή τους προσωπικό (οποιασδήποτε βαθμίδας ή κλίμακας), άτομα που ενασχολούνται επαγγελματικά και μη με εργασιακά θέματα, ψυχολόγοι, νομικοί, κοινωνιολόγοι, αλλά και οποιοσδήποτε επιθυμεί να εμπλουτίσει τις γνώσεις του γύρω από το σύγχρονο και αυξανόμενο αυτό φαινόμενο, δύναται να επωφεληθεί ιδιαίτερα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης

ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι

ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **4 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα-Εργασιακή Παραβατικότητα σε Κοινωνικά και Χρονικά Πλαίσια

Διδακτική Ενότητα 1: Ιστορική αναδρομή στην εργασιακή παραβατικότητα

Η εργασιακή παραβατικότητα δεν αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο. Αντίθετα έχει χαρακτηριστική διαχρονικότητα. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται το φαινόμενο σε διάφορα χρονικά και πολιτισμικά πλαίσια. Σκοπός της ενότητας είναι να εισάγει τον εκπαιδευόμενο στα χαρακτηριστικά της παραβατικότητας και να τον βοηθήσει να την κατανοήσει μέσα από την παρουσίαση παραδειγμάτων από το μακρινό μέχρι και πρόσφατο παρελθόν.

Διδακτική Ενότητα 2: Μακροπρόθεσμα μεταβαλλόμενοι παράγοντες

Στη συγκεκριμένη ενότητα απαριθμούνται και αναλύονται παράγοντες που παίζουν ρόλο στο φαινόμενο της εργασιακής παραβατικότητας, μέσα από κοινωνικές, φιλοσοφικές και άλλες προσεγγίσεις. Το κοινό των συγκεκριμένων παραγόντων είναι ότι μεταβάλλονται μακροπρόθεσμα και δεν είναι παρατηρήσιμοι παραμόνο με ιστορικές συγκρίσεις και συνεργατικές μελέτες από διάφορες επιστήμες.

Διδακτική Ενότητα 3: Η κοινωνική αντιμετώπιση της εργασιακής παραβατικότητας

Η εργασιακή παραβατικότητα, ως εγκληματική πράξη, έχει χαρακτηριστικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Στην παρούσα ενότητα συζητούνται οι διάφοροι τρόποι με τους οποίους μία κοινωνία αντιμετωπίζει την εργασιακή παραβατικότητα, τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Επίσης αναφέρεται η επίδραση του φαινομένου στις λοιπές κοινωνικές συμπεριφορές.

Μάθημα-Ψυχολογία και εργασιακή παραβατικότητα

Διδακτική Ενότητα 1: Θεωρητικά μοντέλα και προσεγγίσεις

Η Εφαρμοσμένη Ψυχολογία κάνει τις τελευταίες δεκαετίες προσπάθειες να αναλύσει τόσο τον χώρο της εργασίας γενικά, όσο και το φαινόμενο της εργασιακής παραβατικότητας συγκεκριμένα. Στην πρώτη ενότητα του παρόντος μαθήματος αναλύονται θεωρητικές προσεγγίσεις και μοντέλα που σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο ή που έχουν συνεισφέρει στην κατανόησή του.

Διδακτική Ενότητα 2: Ψυχολογία στην εργασία: η σημασία της σκιαγράφησης

Μία από τις χαρακτηριστικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στην Ψυχολογία, η μέθοδος της ψυχολογικής και συμπεριφοριστικής σκιαγράφησης, ήδη συμβάλει ιδιαίτερα τόσο στον χώρο της εργασίας όσο και στον χώρο της παραβατικότητας γενικά. Η παρούσα ενότητα περιγράφει το πώς η ψυχολογία εισέρχεται ως επιστήμη στα εργασιακά δρώμενα και πώς συνδέεται η σκιαγράφηση με αυτά.

Διδακτική Ενότητα 3: Πολυπαραγοντικότητα της ψυχολογίας στην εργασιακή παραβατικότητα

Στη συγκεκριμένη ενότητα απαριθμούνται παράγοντες που αναζητά, μελετά και αξιολογεί η ψυχολογία σε σχέση με την εργασιακή παραβατικότητα. Επίσης αναλύεται η αξιοπιστία της αξιολόγησης πολλαπλών παραγόντων σε σχέση με την παραβατική συμπεριφορά.

Μάθημα-Κατηγορίες εργασιακής παραβατικότητας και η προσέγγιση της Ψυχολογίας

Διδακτική Ενότητα 1: Κατηγοριοποίηση βάσει νομικών και ψυχολογικών κριτηρίων

Οι διαφορετικές παραβάσεις στον χώρο της εργασίας ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες μέσα στο νομικό πλαίσιο. Επίσης, προσεγγίζονται και διαφορετικά, με διαφορετικά ευρήματα για τον παραβάτη και την παράβαση, από τη σκοπιά της ψυχολογίας. Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται οι κατηγοριοποιήσεις ποικίλων παραβατικών συμπεριφορών, τόσο νομικά όσο και ψυχολογικά.

Διδακτική Ενότητα 2: Παρενόχληση, εκφοβισμός και σχετικές κατηγορίες

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται και μελετώνται παραβατικές συμπεριφορές οι οποίες έχουν επίκεντρο τον ανθρώπινο παράγοντα ως θύμα της παράβασης. Αναλύονται από την σκοπιά της ψυχολογίας όλα τα σχετικά χαρακτηριστικά του παραβάτη, όπως ψυχολογικά, συμπεριφοριστικά, κοινωνικά και άλλα.

Διδακτική Ενότητα 3: Κλοπή, υπεξαίρεση και σχετικές κατηγορίες

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται και μελετώνται παραβατικές συμπεριφορές οι οποίες έχουν επίκεντρο οικονομικά στοιχεία και υλικά. Αναλύονται από την σκοπιά της ψυχολογίας όλα τα σχετικά χαρακτηριστικά του παραβάτη, όπως ψυχολογικά, συμπεριφοριστικά, κοινωνικά και άλλα.

Διδακτική Ενότητα 4: Απάτη και κατηγορίες

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται και μελετώνται παραβατικές συμπεριφορές όπως η παραπλανητική πράξη με σκοπό την δυσανάλογη ωφέλεια (οικονομική και μη). Αναλύονται από την σκοπιά της ψυχολογίας όλα τα σχετικά χαρακτηριστικά του παραβάτη, όπως ψυχολογικά, συμπεριφοριστικά, κοινωνικά και άλλα.

Διδακτική Ενότητα 5: Πλαστογραφία, πλαστοπροσωπία και σχετικές κατηγορίες

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται και μελετώνται παραβατικές συμπεριφορές όπως το να παρουσιάζει κάποιος αυθαίρετα και συνήθως εσκεμμένα κάτι διαφορετικό από ό,τι είναι με δόλιο σκοπό. Αναλύονται από την σκοπιά της ψυχολογίας όλα τα σχετικά χαρακτηριστικά του παραβάτη, όπως ψυχολογικά, συμπεριφοριστικά, κοινωνικά και άλλα.

Διδακτική Ενότητα 6: Εγκλήματα του λευκού περιλαίμιου

Μία ιδιαίτερη μορφή παραβατικής πράξης, αν και όχι σπάνια. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται εγκλήματα από υψηλόβαθμα στελέχη ή γενικά άτομα που διαθέτουν κάποιας μορφής δύναμη, και παραβατούν εκμεταλλεόμενοι τη συγκεκριμένη δύναμη. Αναλύονται από την σκοπιά της ψυχολογίας όλα τα σχετικά χαρακτηριστικά του παραβάτη, όπως ψυχολογικά, συμπεριφοριστικά, κοινωνικά και άλλα.

Μάθημα- Ψυχομετρία και μέθοδοι πρόβλεψης εργασιακής παραβατικότητας

Διδακτική Ενότητα 1: Στόχοι των ψυχολογικών τεχνικών

Στην παρούσα ενότητα συζητούνται οι κύριοι στόχοι των ψυχολογικών τεχνικών εκτίμησης και αξιολόγησης ατόμων με πιθανότητα εμφάνισης παραβατικών συμπεριφορών ή και με συμπεριφοριστικά στοιχεία υπάρχουσας παραβατικής πράξης. Αναλύονται οι στόχοι για τις πιο συνήθεις τεχνικές που μπορούν να εφαρμοστούν, τόσο από εκπαιδευμένο προσωπικό, όσο και από ειδικό ψυχολόγο.

Διδακτική Ενότητα 2: Ψυχομετρίες

Οι ψυχομετρίες είναι το κύριο εργαλείο της ψυχολογικής εκτίμησης. Η συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζει και περιγράφει τα ψυχομετρικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την πρόβλεψη τάσεων αλλά και τον εντοπισμό εγγύτητας σε παραβατικές συμπεριφορές στην εργασία.

Διδακτική Ενότητα 3: Ψυχοπαθολογία και εργασιακή παραβατικότητα

Αν και όχι σύνηθες, για τον τομέα της ψυχολογίας δεν αποκλείεται ποτέ το σενάριο της ύπαρξης μη εμφανούς ψυχοπαθολογίας η οποία μπορεί να οδηγήσει σε παραβατικές συμπεριφορές. Η παρούσα ενότητα εστιάζει στις ψυχοπαθολογίες που έχουν συνδεθεί με την εργασιακή παραβατικότητα και στους τρόπους εντοπισμού τους.

Διδακτική Ενότητα 4: Μέθοδοι πρόβλεψης και καταστάσεις παρέμβασης

Πέρα από τις εκτιμήσεις και τις αξιολογήσεις πρόβλεψης και εντοπισμού, το κάθε εργασιακό περιβάλλον καλό είναι να γνωρίζει τρόπους άμεσης διαχείρισης των επιπτώσεων της παραβατικής συμπεριφοράς στο σύνολο του εργατικού δυναμικού. Στη συγκεκριμένη ενότητα

απαριθμούνται σχετικές μέθοδοι για την άμεση παρέμβαση σε σχέση με τον παραβάτη και το στενό εργασιακό του περιβάλλον αλλά και το ευρύτερο ανθρώπινο δυναμικό.

Διδακτική Ενότητα 5: Συνθήκες που απαιτούν τη συμβολή ειδικού ψυχολόγου

Η τελευταία ενότητα περιγράφει τις περιπτώσεις στις οποίες η εκπαίδευση των μελών της επιχείρησης για την εκτίμηση πρόβλεψης και αξιολόγησης παραβατικών συμπεριφορών δεν είναι επαρκής. Αναφέρονται καταστάσεις και παραδείγματα στα οποία η επαγγελματική αξιολόγηση και συμβολή κρίνονται απαραίτητες, και ο εργασιακός ή δικαστικός ψυχολόγος θα πρέπει να παρέμβει για την ομαλή συνέχεια των εργασιακών λειτουργιών.